

Viata leilor

VIATA INCA ENIGMATICA A LEILOR

Leii sunt cunoscuti oamenilor de cateva milenii. Deficati,temuti,admirati pentru forta si aspectul lor,vanati de catre conducatorii imperiilor antice,dar si de Tartarin de Tarascon, eroul lui Alphonse Daudet, ei raman inca animale cu un comportament putin studiat, in ciuda cercetarilor atente din ultimele decenii. In marele Parc National Serengeti din Tanzania (13000 km²) traiesc peste 2800 lei,dupa o evaluare publicata in 2009. Pe intinsele terenuri de aici misuna vreo doua milioane de mari erbivore(antilopegnu, zebre, bivoli),care sunt o prada potentiala pentru feline.

SUPERPRADATORUL SAVANEI

Observatiile atente si de durata intreprinse asupra leilor din Serengeti au permis biologilor sa inchege o imagine de ansamblu a unui sistem integrat,format din mediul de viata a animalelor,prazile lor,strategiile de vanatoare,organizarea sociala,comportamentul sexual si reproducerea. Ce a aratat acest ansamblu? In primul rand,ca leii sunt cele mai mari animale care vaneaza in grup si apoi ei sunt singurii printre feline care au o viata sociala. Am mai putea adauga,ca,odata ajunsi la stadiul de adult,nu mai au,practic,dusmani. Teoretic,un leu poate sa doboare orice animal de pe teritoriul sau,cu exceptia elefantilor adulti, fara sa fie niciun moment in pericol. In savanele africane, el detine rangul de superpradator,situandu-se in varful piramidei ecologice.Bineinteles,toate acestea sunt valabile daca excludem omul.

FAC MUNCA DE ECHIPA

Leii sunt animale teritoriale. O haita-formata din doi sau trei masculi,un numar de femele adulte si puii lor de varste diferite-traieste si vaneaza pe un spatiu de 6-8 km in diametru, care nu are granite precise. Leii sunt vanatori nocturni,perfect adaptati la capturarea marilor erbivore. Dar aceste prazi nu sunt usor de doborat, fiind, in general,foarte rapide. Leul demareaza fulgurator, dar daca prada a scapat ,nu o mai urmareste,viteza sa nedepasind 60 km/ora. Multe dintre tentativele leilor esueaza,iar cea mai buna solutie ramane cooperarea intregii haite. Vanatoarea in grup are,aproape intotdeauna,mai mult succes decat incercarile individuale. Cand leii vaneaza in grup, se raspandesc in jurul turmei de erbivore, astfel ca aceasta se trezeste incercuita. Daca zebra sau antilopa scapa de ghearele unui leu, pe care l-a vazut la timp, ajunge in fata altuia,pe care nu l-a observat si care o doboara. Ospatul este colectiv. Toti membri haitei se hranesc laolalta.

FURA PRADA LEOAICELOR

Intre cooperarea la vanatoare si viata sociala a haitei exista o corelatie foarte stransa,unitatea acesteia este permanenta,nucleul sau fiind constituit din grupul de femele aflate la varsta reproducerii,in numar de 3 pana la 12 ani. Daca haita exista de peste 10 sau 20 de ani, toate femelele sunt inrudite :surori,mame,bunici,verisoare. Si astfel,nucleul despre care am amintit déjà cuprinde femele de toate varstele. De obicei,sunt doi masculi,dar numarul acestora poate sa varieze de la unul singur pana la sase.

Leii patruleaza teritoriul singuri sau insotiti de unul sau doi indivizi pe care,de obicei,si-i aleg si in compania carora stau mai mult decat cu haita. Grupul se aduna,totusi,destul de des, iar, in aceste momente,comportamentul indivizilor este pasnic.Insa nu este mereu asa. Dupa o vanatoare reusita,condusa aproape intotdeauna de femele,pot sa apara conflicte. Mai ales dupa o perioada in care nu prea au mancat. Cum masculii sunt,incontestabil,mai puternici decat femelele,pot sa le fure intreaga prada,iar puii,adesea,nu sunt acceptati la ospat.